

Конкурс за **ПРОФЕСОР**

по Област на висше образование 1. Педагогически науки
професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по ...

Методика на обучението по изобразително изкуство
за нуждите на катедра „Изящни изкуства“
на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ - Пловдив

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Антоанета Ангелова Анчева
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по изобразително изкуство (Методика на обучението по изобразително изкуство), обявен в Държавен вестник за нуждите на катедра „Изящни изкуства“ към факултет „Изобразителни изкуства“ на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив участва един кандидат – доц. д-р Зора Георгиева Янакиева. Обявата е публикувана в ДВ и на сайта на Университета и със заповед на Ректора на АМТИИ е назначено Научно жури. На първото заседание на журито, при спазване на нормативните предписания за присъствено и неприсъствено участие в заседанието са избрани председател и рецензенти.

Доц. д-р Зора Георгиева Янакиева е завършила през 1987 г. ССХУ за сценични кадри, Пловдив, специалност художник по осветлението. От 1987-89 г. е студент в Учителски институт, гр. Дупница, където получава професионална квалификация учител по трудово обучение и изобразително изкуство. През 1997 година завършва ОКС „бакалавър“ в СУ „Св. Климент Охридски“ с професионална квалификация учител по изобразително изкуство от V-IX клас, а през 1999 г. завършва и ОКС „магистър“ с професионална квалификация учител по изобразително изкуство от I-XII клас. От 2000 до

2005 г. е докторант на самостоятелна подготовка в същия университет с тема на дисертационния труд „Идеята за възпитание чрез изобразително изкуство в художествено-педагогическия печат у нас през първата половина на XX век“, която успешно защитава. От 1997 г. до 2001 г. кандидатката е учител, първоначално в СОУ, гр. Септември, а след това и в гр. Пловдив. През 2007-2012 г. е хоноруван преподавател-методист, провеждащ практическите упражнения със студентите в специалност Педагогика на обучението по изобразително изкуство в АМТИИ. Академичната научно-преподавателската кариера на Зора Янакиева започва през 2012 г. година, когато след успешно издържан конкурс е назначена за доцент по Методика на обучението по изобразително изкуство в Академията. Тя организира и провежда упражненията по дисциплините Методика на обучението по изобразително изкуство, Хоспитиране, Текуща практика в клас I в ОКС „бакалавър“; Методика на обучението по изобразително изкуство II, Методика на педагогическите изследвания по изобразително изкуство, Педагогическа практика в клас II в ОКС „магистър“ и Хоспитиране и преподаване, Текуща практика в клас I в ОНС „доктор“. През годините като преподавател в АМТИИ кандидатката е разработила множество учебни програми за обучението на студентите в трите степени на висшето образование.

Доц. д-р Зора Янакиева е участвала активно в десет проекта. Също така е участвала с доклади в редица научни форуми – десет конференции, пет, от които са международни, като две от тях са в чужбина. Научните интереси на кандидатката са в сферата на детско-юношеския периодичен печат, методика на изобразителното изкуство, професионалното развитие на студентите педагози, стратегии за мотивиране на учениците и студентите и др.

Смятам, че процедурата на конкурса до настоящия момент напълно съответства на изискванията на държавните и университетските нормативни документи относно заемането на академични длъжности.

В конкурса за „професор” доц. д-р Зора Янакиева участва с монографи и „Мотивиране на учениците за учебна дейност в обучението по изобразително изкуство“, Изд. „Имеон“, Пд, 2019, 184 с.; „Интерактивно обучение в професионалната подготовка на студентите по методика на изобразителното изкуство“, АМТИИ-Пловдив, Изд. „Имеон“, 2017, 294 с. Също така е представена и книга на база на защитен дисертационен труд „Развитие на идеята за възпитание и образование чрез изкуство в България. Първата половина на ХХ век“, Изд. „Имеон“, Пд, 2018, 213 с. Последната е в съавторство с проф. Н. Бояджиева. В представените материали фигурира и учебник за студенти „Изобразително изкуство. Упражнения по методика. Разширен курс за подготовка“, АМТИИ-Пловдив, Изд. „Имеон“, 2017, 141 с. Представени са и 20 статии и доклади, голяма част от които публикувани в Годишника на АМТИИ и в сборника Пролетните научни четения на АМТИИ. Всички статии са самостоятелни. Представените материали на хартиен и електронен носител са изключително добре систематизирани и дават възможност да се изгради ясна представа за постиженията и качествата на кандидатката относно заемането на академичната длъжност „професор”. В публикациите, с които участва в конкурса за „професор” по научна специалност „Методика на обучението по изобразително изкуство”, Зора Янакиева, съвсем естествено, разглежда проблематика от теорията, практиката и методиката на обучението по изобразително изкуство, която има отношение към интерактивното обучение на студентите по методика на изобразителното изкуство, към мотивацията на обучаващите се за учебна дейност по изобразително изкуство, към развитие на идеята за възпитание чрез изкуство, проблеми на обучението по изкуство в различните образователни степени и пр. Научните публикации на кандидатката я представят като преподавател, стремящ се не само към регистриране и описване на разглежданите от нея проблеми, а и като изследовател, който ги познава в детайли и който е способен да извършва научни проучвания. Направените съпоставителни изследвания, анализи, използването на

утвърдената различна терминология и категориален апарат, показва, че Зора Янакиева умее да прави теоретични изводи и обобщения. Извършените от нея изследвания с прилагането на когнитивен подход имат и значителна практико-приложна стойност.

Главна област на научните търсения на кандидатката е обучението по изобразително изкуство. На тази научна проблематика е посветен и нейният дисертационен труд „Идеята за възпитание чрез изобразително изкуство в художествено-педагогическия печат у нас през първата половина на XX век“, разглеждащ един по-специфичен и детайлизиран неин аспект.

Представените монографии – „Мотивиране на учениците за учебна дейност в обучението по изобразително изкуство“, „Интерактивно обучение в професионалната подготовка на студентите по методика на изобразителното изкуство“, „Развитие на идеята за възпитание и образование чрез изкуство в България. Първата половина на XX век“, /книга на база на защитен дисертационен труд в съавторство с проф. Н. Бояджиева/, както и учебник за студенти „Изобразително изкуство. Упражнения по методика. Разширен курс за подготовка“, очертават сферата на научните интереси на кандидатката, допринасят за систематизиране на фактите и изясняване на теоретичните и методологически въпроси, касаещи обучението по изобразително изкуство. Разработването на упражнения за обучението на студентите по методика на изобразителното изкуство в двете образователни степени на висшето образование, а също и разработването на система за оценяване на учебни постижения притежават теоретико-приложен и приложно-практически характер. Приносът от изведените обобщения и препоръки, извършени на базата на съществуващата педагогическа практика, е насочен към рецепцията на нови, актуални художествени форми, които биха могли да променят до голяма степен съдържанието и облика на предмета. Представените трудове са добре структурирани с оглед на формулирането на поставените цели, лимитирането на обхвата на проучването, изходната теоретична база и

направените изводи.

В първата монография „Мотивиране на учениците за учебна дейност в обучението по изобразително изкуство“, на базата на актуалното състояние на обучението по изобразително изкуство в средното училище и анализ на мотивацията, са очертани дидактическите стимули, методи и подходи за мотивация, въз основа на спецификите в обучението по предмета. Представянето на ключовите педагогически идеи и опит, които дават възможност да се установят механизмите на формиране на връзката между учебните постижения и разнообразието на стимули в обучението по рисуване и изобразително изкуство, са обосновани от Зора Янакиева с оглед на тяхното използване в съвременната практика.

Във втората от представените монографии „Интерактивно обучение в професионалната подготовка на студентите по методика на изобразителното изкуство“ в сравнителен план са анализирани възможностите, предоставяни от традиционните и интерактивни методи при провеждане на привлекателно обучение по изобразително изкуство, което като резултат обогатява съществуващата по проблема педагогическа литература.

Интерес представлява и „Развитие на идеята за възпитание и образование чрез изкуство в България. Първата половина на XX век“, /книга на база на защитен дисертационен труд в съавторство с проф. Н. Бояджиева/, което е задълбочено изследване в исторически план на тази идея, като са представени общите и специфични направления, определящи характера на българския художествен периодичен печат за деца и юноши в посочения период. Направена е връзка и със съвремеността и са посочени възможностите за прилагането им художествено-педагогическата практика днес.

Учебникът за студенти „Изобразително изкуство. Упражнения по методика. Разширен курс за подготовка“ предлага разработена нова система от упражнения, които безспорно са от полза в практическото обучение на студентите.

Като рецензент оценявам по достойнство приноса на кандидатката Зора Янакиева в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор” като тази оценка е възоснова на представените от нея научни публикации – монографии и статии. Формулираните по-горе приноси са нейна лична заслуга. Считам, че публикациите на Зора Янакиева биха били много полезни в теоретичен и в практико-приложен план.

Като имам предвид всичко казано дотук, което свидетелства за научна продукция с оригинални научно-приложни приноси в областта на методиката на изобразителното изкуство и преподавателската работа, имам основание да изразя своята положителна оценка, че доц. д-р Зора Георгиева Янакиева притежава необходимите качества, за да заеме академичната длъжност „професор ” в област на висше образование: 1. Педагогически науки; професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по изобразително изкуство; научна специалност „Методика на обучението по изобразително изкуство” в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“.

10.08.2018 г.

Проф. д-р Антоанета Анчева

